

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Mateřská škola Ostrava Michálkovice, Sládečkova 28

Sládečkova 28/633, 715 00 Ostrava - Michálkovice

Identifikátor zařízení: 600 143 732 IZO: 107 629 810

Zřizovatel: Město Ostrava, Městský obvod Michálkovice,
Čs. Armády 106, 715 00 Ostrava Michálkovice

Školský úřad Ostrava, Matiční 20 729 00 Ostrava

Termín konání orientační inspekce: 28. - 29. března 2000

Čj.	144 139/00-11084
Signatura	on6at109

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola (dále MŠ) je 4třídní předškolní zařízení s cílovou kapacitou 100 zapsaných dětí a jako jediná zabezpečuje potřeby městské části Ostrava Michálkovice pro oblast předškolní výchovy. MŠ je rozpočtovou organizací města. Umístěna je poblíž centra města, pro aktivity dětí je k dispozici dostatečně velká zahrada. Budova byla uvedena do provozu v roce 19... jako účelové předškolní zařízení s přehledným členěním samostatných tříd ve kterých jsou děti (3 - 7 let) umístěny do věkově homogenních skupin.

Součástí MŠ je školní jídelna (IZO: 102 968 641) s kapacitou 120 jídel, která zajišťuje stravování pouze pro MŠ.

V MŠ je 14 zaměstnanců, z toho 7 zde zajišťuje pedagogickou činnost. Ředitelka MŠ je ve funkci od roku 1991.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Kvalita vzdělávací činnosti je hodnocena na základě hospitační činnosti, kterou provedla Česká školní inspekce v průběhu dvou dnů. Hospitovaná vzdělávací činnost je posuzována z hlediska jejího plánování, materiálně technických, psychohygienických a personálních podmínek. Zjišťována je účinnost organizace a forem pedagogické práce, uplatňování motivace a hodnocení v pedagogické procesu, způsoby interakce a komunikace. Sledovaná efektivita výchovně vzdělávací práce byla hodnocena v rozmezí od velmi dobrého až po ještě vyhovující výkon učitelek s převahou dobrých výsledků.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Materiálně technické zajištění budovy je v kompetenci zřizovatele, který spolupracuje s ředitelkou MŠ a podporuje dobré provozní podmínky pro činnost předškolního zařízení. Požadavky vyplývající ze základní technické údržby jsou řešeny bez zbytečného odkladu, při spolupráci s ředitelkou nejsou podporovány inovace směřující k vyšší provozní kvalitě MŠ. Finanční zajištění materiálních podmínek pro práci s dětmi je nedostatečné a dle všech zjištění vede ke snižování podnětnosti pedagogického procesu (amortizované vybavení tříd, opotřebované a zastaralé hračky a učební pomůcky, nedostatek základního spotřebního materiálu, nedostatek aktuálních pomůcek ap.). Současný stav materiálního zabezpečení pro práci s dětmi neodpovídá současnému standardu v kvalitě i množství a dlouhodobě není účinně řešen. Způsob spolupráce zřizovatele s ředitelkou při stanovování rozpočtu MŠ a jeho čerpání nevede k potřebné orientaci ve financování školy (ředitelka se neseznamuje s pravidly rozpočtování, její vliv na stanovení výše a priorit v čerpání rozpočtu je nevýznamný, dostatečně není konzultována potřebnost jednotlivých požadavků MŠ). Uvedený systém nepodporuje optimální přístup k čerpání finančních prostředků v souladu se znalostí potřeb dětí a výchovně vzdělávacího procesu, neumožňuje jejich koncepční využití.

Vzhledem k zapsanému počtu dětí jsou vnitřní prostorové podmínky příznivé (samostatnost a nezávislost jednotlivých tříd, přehledné uspořádání prostoru podporuje pohybovou aktivitu dětí). Vnitřní vybavení je z větší části opotřebované, jeho uspořádání a možnost využití je na běžné úrovni a odpovídá tradičnímu pojetí organizace práce s dětmi (tradiční výběr a uspořádání hracích koutů, stolová úprava, výzdoba tříd, ap.).

Režim dne rozděluje aktivity MŠ v době provozu od 6:00 do 16:00 hodin. Jeho uspořádání je vyvážené s ohledem na střídání činností a specifické potřeby tříd organizovaných podle věku dětí, vytváří dostatek prostoru pro pohybovou aktivitu. Vhodné není zařazení zájmových kroužků na dobu odpoledního odpočinku a neúčelné zkracování doby pobytu venku. Pitný režim je zajišťován v průběhu celého dne v každé třídě. V celém objektu byly zaznamenány velmi dobré hygienické podmínky a čistota prostředí.

Materiálně technické podmínky pro realizaci výchovně vzdělávacího procesu jsou hodnoceny jako ještě vyhovující. Ze zjištění vyplývá jejich nízká podnětnost, dlouhodobě neřešený problém kvality a množství ve vybavování MŠ a podcenění významu vlivu ředitelky MŠ na efektivitu čerpání rozpočtu.

Řízené činnosti

Řízené činnosti jsou organizovány v rámci tradičního režimu dne a průběh dopoledního bloku (do 10:00 hodin) je považován za dominantní z hlediska vzdělávacího působení MŠ. Základem je řízené zaměstnání, které má vždy složitější organizační stavbu, je tematicky orientované s hlavním zaměřením na jednu výchovnou oblast.

Plánování jednotlivých tříd je řešeno týdenními plány, které jsou rozděleny do tematických okruhů s tradičním zaměřením. Postihují pouze řízené zaměstnání v dopoledním bloku a celkově obsah plánů vyjadřuje spíše stagnaci ve výběru metod, organizace, motivačního zaměření, obsahu činností, výběru textů a metodických materiálů.

Základním východiskem plánování řízené vzdělávací činnosti jsou standardizované Časově tematické plány pro mateřské školy (1987) zpracované podle Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (vydané MŠ ČSR dne 23.12.1983 pod čj. 33 483/83-201). Plány zohledňují rovnoměrné zastoupení všech výchovně vzdělávacích oblastí a ve výběru úkolů obecně diferencují náročnost programu s ohledem na věkovou skupinu. Plánovaná realizace zvoleného úkolu nepodléhá vždy efektivnímu metodickému postupu a zejména u předškolních tříd byla zjištěna tendence snižovat náročnost s ohledem na reálné možnosti dětí. Celkově je úroveň plánování spíše nižší, nepostihuje celkovou šíři vzdělávacího působení a praktická využitelnost plánů nepodporuje inovace ve vzdělávacím procesu.

V organizaci řízených činností je akcentována převážně funkční forma motivace dětí, častým jevem je uplatňování frontální metody práce s dominantním přístupem učitelky a nižší podíl aktivit zaměřených na situační a problémové učení, příp. samostatnou činnost dětí.

U realizace části řízených činností nebyla zjištěna motivační a vzdělávací vazba na tematické zaměření programu a nadměrná organizovanost činností.

Ve všech třídách MŠ bylo zjištěno pozitivní komunikační klima, které podporuje důvěru ve vztazích mezi dětmi a učitelkami. Projev učitelek je kultivovaný a vlídný. Uplatňované organizační metody však vedou k převaze verbálního projevu učitelek a jejich nadměrné dominanci, která neaktivizuje děti k samostatnosti v činnosti a komunikaci. Komunikační a sociální návyky předškolních dětí jsou na běžné úrovni.

Sledované řízené činnosti byly posuzovány z hlediska celkové efektivity pedagogické práce. Byly zjištěny předpoklady pro standardní výkon učitelek, které však nejsou podporovány efektivním systémem plánování a materiálními podmínkami pro výkon pedagogické práce. Výchovně vzdělávací záměr byl realizován tradičními metodickými postupy převážně v dobré kvalitě.

Spontánní činnosti

Spontánní aktivity dětí doplňují průběh řízených aktivit ve formě volných her a zájmových činností, které obvykle nemají výraznější vazbu na plán třídy a vycházejí z aktuálního zájmu dětí. Podíl učitelek na jejich rozvoji je spíše nižší. Převažuje využívání stolních her, částečně se děti zapojují do neřízených námětových her. Průběh a obsah spontánních činností je orientován zejména na samostatnou zájmovou aktivitu dětí, vliv učitelky je soustředěn zejména na materiálové zajištění a usměrňování projevů chování dětí.

K dispozici je běžný materiál pro hry a zájmové činnosti, který však nepodléhá dostatečné inovaci a míra jeho opotřebení snižuje podnětnost. K dispozici je celý prostor tříd.

Oblast rozvoje návyků a dovedností dětí v sebeobsluze, hygieně, stolování apod. je na běžné úrovni ve všech třídách. Děti projevují samostatnost a dovednost, přirozeně přijímají běžné stereotypy spojené s těmito úkony. Podíl sebeobslužných aktivit na celkovém programu tříd je přiměřený.

Průběh spontánních aktivit a her dětí je ve většině sledovaných oblastí hodnocen dobře. Snížená efektivita byla zjištěna v jejich začlenění do celkového programu třídy a v účinnosti organizace zejména s ohledem na podnětnost působení učitelky.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Celková úroveň kvality vzdělávací činnosti je posuzována ve všech sledovaných kategoriích (tj. plánování a příprava, podmínky, organizace, metody a formy, motivace a hodnocení, interakce a komunikace) a v souhrnném vyjádření je efektivita pedagogické práce hodnocena dobře.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Celková koncepce činnosti MŠ je vyjádřena v ročních pracovních plánech školy z hlediska organizačního i pedagogického. Výchovně vzdělávací zaměření je již druhým rokem orientováno dle zájmového zaměření učitelek na estetickou výchovu (výtvarnou a hudební). Obsah plánu vyjadřuje spíše běžné tradiční zaměření uvedených výchov ve formě cílových požadavků. Výraznější vliv koncepčního záměru na klimatu školy, její výzdobě a prezentaci není zřejmý. V praxi se pozitivním způsobem projevuje nabídka zájmových kroužků, které jsou v koncepci školy pouze zmíněny (výtvarný a hudební kroužek). Externí zájmové aktivity (seznamování s anglickým jazykem, logopedická péče, plavání, keramický kroužek) nemají výraznější vazbu na pedagogickou činnost MŠ, pouze organizační a koncepce školy se jimi nezabývá. Z posouzení pedagogické části plánu vyplývá, že vyjadřuje spíše stagnaci z hlediska kvalitativního rozvoje koncepce (roční plán nepostihuje změny a vývoj vyplývající z dřívější realizace), nepostihuje celkovou a reálnou orientaci pedagogické činnosti a návaznost zájmových aktivit.

Organizační část plánu vymezuje obsazení jednotlivých tříd, režim dne, specifické úkoly učitelek a základní organizaci pedagogického řízení (porady, kontrolní plán ap.). Plán poskytuje běžné informace o organizaci chodu školy, je funkční pro vyjádření základních, dlouhodobě fungujících podmínek.

Koncepční plánování formuluje dílčí zaměření pedagogické činnosti, nepostihuje však dostatečné informace o provázanosti systému a obsahu práce v MŠ, není účinný v prosazování inovací. Z posouzení účinnosti koncepčního plánování a srovnání s reálným způsobem práce v MŠ je efektivita plánování hodnocena dobře.

Organizování

Organizační řízení MŠ směřuje ke stabilním provozním a organizačním podmínkám. Ředitelka řeší operativním způsobem provozní změny dle aktuální situace a zabezpečuje plynulý chod MŠ. Základní pravidla organizace školy jsou vyjádřena v organizačním a vnitřním řádu, se kterým jsou seznámeni rodiče i zaměstnanci. Výchovně vzdělávací proces probíhá podle rozvrhu přímé výchovné práce učitelek a je hodnocen jako funkční.

Vnitřní informační systém je založen na každodenním kontaktu ředitelky školy se všemi zaměstnanci a na struktuře pedagogických a provozních porad, jejichž zaměření je plánováno. K běžnému předávání informací slouží dále nástěnka pro zaměstnance ve společných prostorách, propojení celého objektu telefonem zde není zavedeno.

Orientace MŠ na veřejnost se zaměřuje zejména na spolupráci s rodiči, kteří mají dítě v MŠ ve formě tradičních aktivit - besídky, výlety, třídní schůzky apod.). Poradenská aktivita, orientace na poskytování ucelených informací o dítěti a způsoby informování rodičů o konkrétním programu MŠ jsou dle zjištění hodnoceny spíše podprůměrně. Zaměření na hudební výchovu je podporováno dílčími aktivitami ve spolupráci se ZUŠ (koncerty). Návaznost a profesionální spolupráce se základní školou není ředitelkou hodnocena jako dostatečně účinná.

Dokumentace MŠ je vedena řádně a přehledně, nebyly zjištěny závažnější nedostatky.

Organizační systém MŠ je funkční, vykazuje však nižší výraznost v prezentaci činnosti MŠ a snížená efektivita byla zjištěna u stávajících forem kontaktu s rodiči (zaměření na individuální informovanost o dítěti a poskytování informací o konkrétním programu tříd). Efektivita organizačního řízení je celkově hodnocena dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení MŠ je postaveno na nedirektivním a neformálním přístupu k pracovníkům, základní pravidla jejich vedení jsou vyjádřena v dokumentaci školy, mají vymezeny své povinnosti pro zajištění pravidelných aktivit školy.

Způsob vedení pracovníků z hlediska motivace k inovacím a zvyšování kvality výkonu je však nevýrazný a málo inspirující. Systém odměňování (nadtarifní složky mzdy) nemá jednoznačně stanovena kritéria v dokumentaci školy a dle zjištění nevyjadřuje rozlišení reálné kvality ve výkonech učitelek. V MŠ nejsou iniciovány odborné kontakty (jiné MŠ, profesní organizace), zřejmá je profesní izolace, která se projevuje postupným omezováním aktuálních metod pedagogické práce. Úroveň finančního zabezpečení omezuje možnosti nákupu odborné literatury a také zapojení učitelek do dalšího vzdělávání je hodnoceno jako nevýrazné.

Sledovaná oblast je hodnocena jako ještě vyhovující, způsob vedení pedagogických pracovníků však nepodporuje jejich aktivitu a kvalitu výkonu.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly je zaměřen zejména na každodenní vnitřní kontrolu provozních a hospodářských činností a dodržování výchovně vzdělávacích stereotypů, které jsou vymezeny

v organizačním a vnitřním řádu školy. Účinnost této kontroly je vede k zajištění stabilního chodu MŠ.

Kontrola efektivit pedagogické práce má vymezena dílčí pravidla v dokumentaci školy (hospitační úkoly), praktická realizace, např. hospitační záznamy, praktický metodický rozbor hospitace, je hodnocena jako nedůsledná a z hlediska metodického řízení málo účinná. Forma hodnocení je vždy pozitivně orientována, neformuluje však reálné zjištění a vazby na další skutečnosti (plánování, návaznosti v pedagogickém procesu apod.)

Efektivita kontrolní činnosti je hodnocena jako ještě vyhovující. Její celková orientace je pozitivní, nemá však potřebnou účinnost z hlediska zpětné vazby na kvalitu výkonu jednotlivých učitelek.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výše uvedeného posouzení sledovaných oblastí je kvalita řízení hodnocena jako ještě vyhovující. Pozitivní je funkční organizace mateřské školy a zodpovědný přístup k zajištění jejího chodu. Styl řízení má celkově sníženou účinnost z hlediska podpory pedagogického rozvoje.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení předškolního zařízení do sítě škol čj. 25/02/99-22
- roční plán školy (1998/1999, 1999/2000)
- vnitřní a organizační řád školy
- personální a hospodářská dokumentace
- zápisy z pedagogických a provozních porad
- hospitační záznamy
- evidence dětí, přehled docházky dětí do MŠ
- přehledy výchovné práce, záznamy pedagogické diagnostiky
- výchovně vzdělávací plány tříd
- výsledky práce s dětmi (pracovní listy, výkresy, výrobky apod.)

ZÁVĚR

Výsledky činnosti MŠ pozitivně ovlivňuje stabilní, dobře zavedená organizace školy. Způsob pedagogického řízení je nedirektivní, ale svým málo podnětným stylem nepodporuje rozvoj kvality pedagogické práce.

MŠ nabízí v rámci své činnosti aktivity, které vhodným způsobem obohacují pedagogický program (výtvarný a hudební kroužek, seznamování s anglickým jazykem, logopedickou péčí, práci v keramickém kroužku).

Materiální podmínky pro realizaci pedagogické práce jsou nižší než je běžný standard a snižují podnětnost práce s dětmi.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou čerpány pro potřeby mateřské školy, účelnost jejich čerpání je však snížena omezenou účastí ředitelky na spolurozhodování o jejich užití.

V souvislosti s provedenou orientační inspekcí je sledovaná mateřská škola hodnocena jako předškolní zařízení tradičního typu, které svou činností vytváří vyhovující předpoklady pro rozvoj dětí předškolního věku.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jarmila Španihelová	Mgr. Jarmila Španihelová v.r.
Členové týmu	PhDr. Alice Strnadlová	PhDr. Alice Strnadlová v.r.

V Novém Jičíně dne 11. května 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. května 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Jana Kotová

Jana Kotová v.r.

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Ostrava Matiční 20, 729 00 Moravská Ostrava	2000-06-05	144 159/00-11084
Zřizovatel Město Ostrava, Městský obvod Michálkovice Čs.Armády 106, 715 00 Ostrava	2000-06-05	144 157/00-11084

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny.